

Juldagen

Predikan 2023-12-25, distansgudstjänst

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-Lutherska Kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Vi tackar dig, käre himmelske Fader, att du har sänt din Son till världen och låtit honom födas som människa, som en av oss. Vi ber att du genom din Helige Ande må tända och uppehålla trons ljus i våra hjärtan mitt i syndens mörker och så bevara oss i dopets nåd till evigt liv. Genom vår Herre och Frälsare, Jesus Kristus. Amen.

Dagens ämne: *Jesu födelse.*

Epistel: Jes.9:2-7 *Ljuset över dödsduggans land.*

Evangelium: Luk. 2:1–20 *Frälsarens födelse*

Och det hände vid den tiden att från kejsar Augustus utgick ett påbud att hela världen skulle skattskrivnas. 2 Detta var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius styrde i Syrien. 3 Alla gick då för att skattskrivna sig, var och en till sin stad. 4 Så reste också Josef från staden Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad som kallas Betlehem, eftersom han var av Davids hus och släkt. 5 Han kom för att skattskrivna sig tillsammans med Maria, sin trolovade som var havande.

6 Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, 7 och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem i gästrummet.

8 I samma trakt fanns några herdar som låg ute och vaktade sin hjord om natten. 9 Då stod en Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de blev mycket rädda. 10 Men ängeln sade: "Var inte rädda! Jag bär bud till er om en stor glädje för hela folket: 11 I dag har en Frälsare fötts åt er i Davids stad. Han är Messias, Herren. 12 Och detta är tecknet för er: Ni ska finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba." 13 Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud: 14 "Ära åt Gud i höjden, och frid på jorden bland människor som han älskar."

15 När änglarna hade lämnat dem och återvänt till himlen, sade herdarna till varandra: "Vi måste gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren låtit oss veta!" 16 De skyndade i väg och fann Maria och Josef och barnet som låg i krubban. 17 När de hade sett det, berättade de vad som var sagt till dem om detta barn. 18 Alla som hörde det förundrades över vad herdarna berättade för dem. 19 Men Maria bevarade och begrundade allt detta i sitt hjärta. 20 Och herdarna vände hem och prisade och lovade Gud för allt de fått höra och se, just så som det hade blivit sagt till dem.

Vi står idag inför julens välkända och underbara text om Jesu födelse. Men vi måste då ha klart för oss, att julens budskap inte bara består av vackra bilder av barnet och krubban, omgivna av herdar och änglar. Julen har också en högst realistisk, mörk bakgrund, precis som vintermörkret här i Norden är becksvart, åtminstone om man inte är i en upplyst stad utan på landet eller i skogen när det är molnigt och inga stjärnor lyser. Julens andliga bakgrund är syndens mörker. En värld som blev lagd

under syndens och djävulens välde redan direkt efter skapelsen på grund av Adams och Evas olydnad. Det är ett syndafall och ett andligt mörker som håller alla världens människor fångna. Denna mörka bakgrund finns också som bakgrund till vår predikotext. Vi säger därför:

1. *Världen vill inte ta emot Kristus när han kommer.*
2. *Gud öppnar våra ögon så att vi tar emot Kristus.*
3. *Kristus kommer till oss också idag i ordet och sakramenten.*

1. Världen vill inte ta emot Kristus när han kommer.

Josef och Maria var fattiga och enkla människor. Men alla måste skattskrivras och det var långt för dem att färdas från Nasaret till Betlehem. Därifrån kom Josef och därför måste de gå till hans stad även om det var tungt för Maria, som snart skulle föda. När de så kom till värdshuset fanns det ingen plats för dem där. De var tvungna att bo bland i djuren i ett stall.

Detta är också en bild av hur läget är för den kristna kyrkan i alla tider. Precis som Josef och Maria framträdde i fattigdom och enkelhet så kommer den kristna kyrkan i alla tider att vara föraktad och förföljd. De som håller fast vid Guds ord och förkunnar det inför världen får inte pris och beröm för detta. Otron vill inte höra budskapet om lag och evangelium. Man vill inte höra talas om att hela världen är fången under synden, döden och djävulen och att domens dag måste komma snart.

Så blir också den sanna kyrkan bildligt talat hänvisad till ett stall. Världens människor avvisar denna förkunnelse med förakt. Man vill i stället ha en modern, världsanpassad kristendom, helst också med märkliga under eller andra former av sensation. Man vill gärna höra den s.k. framgångsteologin som utlovar att allt kommer att bli bättre och bättre. Man lyssnar också begärligt till bibelkritikens budskap, som säger att också profeter och apostlar, ja, Jesus själv var barn av sin tid, och att de därför gjorde många misstag.

Så fortsätter syndens mörker att regera med hjälp av djävulens ”moderna” metod, som i grunden är precis samma gamla metod som han frestade Eva med: *Skulle Gud ha sagt...?*

2. Gud öppnar våra ögon så att vi tar emot Kristus.

Herdarna i Betlehems utmarker utförde sitt vanliga, tunga och hårda arbete. De vakade dag och natt över sina får. De fick ofta sova ute på marken och när det hände fåren något var det besvärligt. Ibland gick något får vilse och de fick söka efter det bland snåren i öknen. Ibland blev fåren sjuka och så kom också de vilda djuren och rev dem. Herden måste kämpa hårt mot dem med sin käpp och stav. Vi kan förstå att herdarna ändå liksom Josef och Maria hörde till de fromma i landet. De var judar som höll fast vid sin tro och väntade på den utlovade Messias ankomst. Men inte kunde de väl någonsin ha tänkt sig att detta skulle ske på ett så underbart sätt med just dem! Folk i allmänhet väntade ju på en Messias som skulle komma som en mäktig konung och då troligen till huvudstaden och till de rika och mäktiga där. Men nu kom han istället till några fattiga herdar genom sina änglar och detta i en obetydlig liten by, Betlehem. Men det var Gud själv som sökte upp herdarna och visade dem vägen

till krubban. Gud kom till de fattiga och föraktade. Han sökte upp dem som ingenting var i sig själva och i världens ögon.

Så söker Gud människorna också idag genom sitt ord och löfte. När vi lyssnar till detta ord finner vi liksom herdarna också vägen till krubban och Jesusbarnet. Detta är ett Guds under. Vi kan inte själva omvända oss genom vår egen avgörelse. Gud måste öppna våra ögon. När herdarna såg och hörde änglarna blev de först mycket rädda. Det var lagens förskräckelse som visade dem deras synd och fick dem att bäva inför Herren. Men änglarna sade till dem:

Var inte rädda! Jag bär bud till er om en stor glädje för hela folket: I dag har en Frälsare fötts åt er i Davids stad. Han är Messias, Herren (v. 10-11).

Detta var Guds evangelium som änglarna förkunnade. De talar om en Frälsare, en Räddare, som kommer med stor glädje. Han kommer till hela folket, till alla människor med sitt ord. Han är den utlovade Messias, Guds Smorde, som Gud hade utlovat redan till Adam och Eva efter syndafallet. Denne ”kvinnans säd som skulle trampa sönder ormens huvud” har nu kommit. Och änglarna ger herdarna en exakt anvisning:

Detta är tecknet för er: Ni ska finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba (v 12).

Det är märkligt att Jesajas ord om jungfrun som skulle föda (Jes. 7:14) nu har gått i uppfyllelse, och att de enkla herdarna får vara med om detta. De får också höra änglarnas lovsång:

Ära vare Gud i höjden, och frid på jorden bland människor som han älskar (v. 14)

Mot detta står den moderna bibelkritiken som blankt avfärdar Jesajas löfte om jungfrufödelsen. De säger att detta absolut inte kan vara en profetia om att en jungfru skall föda Messias utan någon mans medverkan. Något sådant skulle enligt kritikerna dels strida mot naturvetenskapen och dels vara en omöjlighet, eftersom Jesaja levde c:a 700 år före Kristus. Ännu mer omöjligt menar de att det är att Gud skulle ha utlovat en sådan Messias redan cirka 4000 år före Kristus direkt efter syndafallet. Ja, den moderna bibelkritiken utgår däremot ifrån att det är *högst rimligt* att världen blivit till av sig själv genom årmiljoners utveckling, men att Gud *omöjligt* skulle ha kunnat skapa världen på sex dagar som Bibeln lär. Men den Gud de moderna kritikerna tror på kan därför inte heller vara Bibelns Gud. Istället sätter de det mänskliga förnuftet över allt annat. Vi borde i stället säga: det mänskliga *oförnuftet*! Detta har blivit den moderna människans avgud.

Men den som lyssnar till änglarnas och herdarnas ord får genom Guds nåd sina ögon öppnade.

3. Kristus kommer till oss också idag i ordet och sakramenten.

Det står i vår text:

När änglarna hade lämnat dem och återvänt till himlen, sade herdarna till varandra: "Vi måste gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren låtit oss veta!" De skyndade i väg och fann Maria och Josef och barnet som låg i krubban. När de hade sett det, berättade de vad som var sagt till dem om detta barn. Alla som hörde det förundrades över vad herdarna berättade för dem (v. 15-18).

Samma ord som herdarna fått höra av änglarna får vi höra också idag. Och samma ord som herdarna berättade för Josef och Maria får också vi höra. Den Gud som verkade tron i herdarnas hjärtan verkar också tron hos oss. Men det sker inte

automatiskt. Det sker när och var det behagar Gud. Och det har i alla tider behagat Honom att skänka tron genom evangelium. Det är när vi lyssnar till evangeliets budskap om Kristus och allt vad han har gjort för oss, som Gud tänder tron också i våra hjärtan. Det står att *"Maria bevarade och begrundade allt detta i sitt hjärta"*. Så skall också vi gömma och bevara Guds evangelium i våra hjärtan. Det sker när vi genom profeternas och apostlarnas skrifter får läsa och i predikan höra löftena om Messias och sedan får höra om hur de uppfylldes genom att Guds Son, Jesus Kristus, blev en sann människa. Så får vi också i den *nicenska trosbekännelsen*, som vi i vår lutherska församling sjunger varje högmässa, ständigt på nytt höra orden:

(Jag tror) på en enda Herre, Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född av Fadern före all tid, Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud, född och icke skapad, av samma väsen som Fadern, på honom genom vilken allting är skapat; som för oss människor och för vår salighets skull har stigit ned från himmelen och tagit mandom genom den Helige Ande av jungfrun Maria och blivit människa.

Det lilla barnet i Betlehem var och är alltså Guds evige Son, Gud själv. Inför detta under måste vårt förnuft tita. Vi kan inte fatta det. Kan Gud verkligen bli människa? Men även på denna punkt protesterar bibelkritikerna och den moderna teologin (som egentligen säger precis detsamma som kristendomens kritiker i fornkyrkan). De säger att Gud verkade och bodde i Kristus, men då menar de bara att han bodde hos honom på samma sätt som Gud bor hos varje troende människa, men i högre grad. Men änglarna sade inte till herdarna att Gud bodde i Jesusbarnet på samma sätt som han bodde hos herdarna, hos Josef och Maria och hos alla fromma i Israel. Nej änglarna sade rakt på sak:

I dag har en Frälsare fötts åt er i Davids stad. Han är Messias, Herren (v.11).

Så ligger hela evangeliet i detta ord från änglarna, som är Guds egna budbärare. Det är den bibliska sanningen vi hör här. Det lilla barnet är Frälsaren som blivit född av jungfru Maria som en verklig människa. Men han är samtidigt Messias, Kristus, den Smorde, den evige Guden, och han har Guds eget namn, HERREN.

När samme Jesus efter sitt lidande och sin uppståndelse talade till lärjungarna sade han: *"Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden."* Han är inte bara mäktig. Han har all makt, han är Gud allsmäktig. Och då talar han också till oss om *dopet*, som frälsar och skänker tron. Han säger: *"Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn."* Och han befäller oss att i alla stycken lära vad Han själv har lärt: *"och lär dem att hålla allt som jag befallt er"* (Matt. 28:18-20). Så vet vi genom hans eget ord att han också kommer i nattvardens bröd och vin. Han säger: *"Tag och ät. Detta är min kropp", "Drick härav alla. Detta är mitt blod"*. Han säger: *"Gör detta till minne av mig"* Så kan vi vara förvissade om att när vi gör det han har sagt i i vår nattvard, så är han närvarande också där i kraft av sitt ord - och det i samma stund som orden uttalas. Det är därför verkligen Jesu mänskliga kropp som är i brödet och hans mänskliga blod som är i vinet. Detta ges åt varje nattvardsgäst med en försäkran om syndernas förlåtelse.

Julens budskap till oss denna juldag är därför framför allt: Jesus kommer idag och alla dagar som sann människa och sann Gud till oss med frälsningens evangelium. Han kommer i predikan, i dopet, i nattvarden och även i avlösningens orden i bikten. Där finner vi den sanna välsignelsen, den sanna tron och den sanna julglädjen.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.